

Udvalget opstiller ikke i betænkningen alternativer til den eksisterende ordning med private retshjælpsinstitutioner og advokatvagter, men henstiller, at bevillingerne til de eksisterende typer af retshjælpsinstitutioner forøges i det omfang, det er nødvendigt for at imødekomme rimelige ansøgninger om tilskud.

I overensstemmelse med denne henstilling er *Justitsministeriet* som omtalt under pkt. 10 indstillet på, at statens tilskud til retshjælpsinstitutionerne forhøjes i forbindelse med gennemførelsen af dette lovforslag.

9. Øget informationsvirksomhed

Udvalget lægger afgørende vægt på, at der i forbindelse med en gennemførelse af betænkningens forslag til ændringer i retsreglerne udarbejdes et informationsmateriale, som på en overskuelig måde præsenterer befolkningen for det samlede retshjælpsudbud omfattende såvel de private retshjælpsinstitutioner, advokatvagterne, den offentlige retshjælp ved advokater, Forbrugerklagenævnet, de godkendte private klage- eller ankenævn og fri proces ved domstolene, således at der gives den enkelte mulighed for selv på et forsvarligt grundlag at vælge det – henset til sagens karakter og egne ønsker – »rigtige« retshjælpstilbud.

Udvalget henstiller, at der afsættes de nødvendige midler til udarbejdelsen af et sådant informationsmateriale.

Justitsministeriet er enig i behovet for informationsmateriale, og i forbindelse med lovforslagets vedtagelse vil der blive anvendt de nødvendige midler hertil.

10. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget indebærer en væsentlig forbedring af de samlede retshjælpstilbud til befolkningen, navnlig gennem en betydelig forhøjelse af indtægtsgrænserne for fri proces og advokatretshjælp samt udvidelsen af de begunstigelses, der knytter sig til fri proces. Når der tages hensyn bl.a. til forslaget om, at en eventuel retshjælpsforsikring skal være principal i forhold til fri proces, til forslaget om en ændret beskikkelsesordning i ægteskabssager og til forslaget om gebyr ved visse fri procesbevillinger, kan *Justitsministeriets* nettomerudgifter ved den forbedrede retshjælpsordning anslås til at ligge i størrelsesordenen ca. 40–50 mio. kr. årligt. Skønnet er forbundet med betydelig usikkerhed. Ud over de nævnte merudgifter kommer yderligere merudgifter til forhøjede tilskud til retshjælpsinsti-

tutioner samt udgifter til øget informationsvirksomhed.

De samlede *merudgifter* ved lovforslaget kan herefter anslås til ca. 45–55 mio. kr. årligt. Det bemærkes i den forbindelse, at *Justitsministeriets* udgifter til fri proces m.v. gennem de seneste ca. 5 år har ligget på et niveau omkring 60 mio. kr. årligt. De anførte merudgifter vil blive modsvaret af en tilsvarende forhøjelse af *Justitsministeriets* budgetreguleringskonto på finansloven. *Justitsministeriets* totalramme påvirkes således ikke af lovforslaget.

For så vidt angår lovforslagets administrative konsekvenser må de foreslåede ændringer forudses at medføre en stigning i antallet af ansøgninger om fri proces, der behandles af statsamtterne, og i antallet af retssager, hvor der meddeles fri proces. Yderligere må en række sager om fri proces antages at få et mere kompliceret indhold, bl.a. på grund af stigninger i sagsgenstandenes værdi. Heroverfor står, at det med den foreslåede regulering af indtægtsgrænserne bl.a. tilsigtes, at befolkningen får adgang til fri proces i samme udstrækning som i begyndelsen af 1980'erne. Det er herefter *Justitsministeriets* sammenfattende vurdering, at forslaget ikke vil indebære ændringer i arbejdsmængden for de berørte myndigheder, der afviger væsentligt fra det forudsatte i forbindelse med den seneste regulering af indtægtsgrænserne i 1981.

11. Hørte myndigheder m.v.

Retshjælpsudvalgets betænkning er i midten af august 1987 sendt til de berørte myndigheder og organisationer m.v. med oplysning om, at de vil blive hørt over det lovforslag, der vil blive fremsat i Folketinget på grundlag af udvalgets betænkning.

Lovforslaget er herefter i forbindelse med fremsættelsen sendt til høring hos præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense og Ålborg, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, Foreningen af Statsamtmand, Foreningen af Statsamtsjurister, Dommerfuldmægtigforeningen, Assurandør-Societetet og Forbrugerrådet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I bilaget til lovforslaget er bestemmelserne i retsplejeloven gengivet, som de vil fremtræde, hvis lovforslaget vedtages uændret.

Til nr. 1